

სენაკის კოლეჯის პედაგოგების მიერ მომზადებული პომიდვრის მოვლა- მოყვანის აგროტექნიკის საინფორმაციო ბუკლეტი

ბიოლოგიური თავისებურებანი

პომიდორი (*Lycopersicon Tourn.*) მიეკუთვნება კალჭურძენისებრთა ოჯახს. პომიდვრის ერთწლიანი კულტურა ძლიერ ფესვთა სისტემით ნიადაგში აღწევს 1.5-2 მეტრამდე.

პომიდორი სითბოსმოყვარული კულტურაა. პომიდვრის უმრავლესი ჯიშის თესლი ღივდება +10 +15 °C-ზე, მარტამ თესლის გაღვივებისათვის ოპტიმალურ ტემპერატურას შეადგენს +22 +25 °C . ტემპერატურის შემცირება +13 +15°C-მდე მცენარეს არ უვითარდება ბუტონები და გამონასკვი იწყებს ცვენას, ხოლო +10°C-ზე მცენარის ზრდა-ბანვითარება საერთოდ წყდება. ცივ წაყინვებიც კი (-1 -2°C) დამღუპველად მოქმედებს მცენარეზე, ხოლო -0.5 -0.8°C –ზე იღუპება მხოლოდ ყვავილები და ნაყოფი.

პომიდორი მღვრადია ჰაერის სიმშრალის მიმართ, რაც გამოწვეულია ძლიერ და კარბად ბანვითარებული ფესვთა სისტემით. მცენარის ზრდა ბანვითარებისათვის ჰაერის ოპტიმალურ ტენიანობას შეადგენს 70-80%.

სხვა ბოსტნეული კულტურებისაგან პომიდორი ნაკლებად მომთხოვნია ნიადაგის ნაყოფიერებისადმი. შედარებით მაღალი მოსავალი მიიღება მსუბუქი სტრუქტურისა და ორბანული ნივთიერებებით მდიდარ ნიადაგებზე.

პომიდორი, როგორც სინათლის მოყვარული კულტურა კარბად ვითარდება ხანგრძლივი და ინტენსიური მზის განათების პირობებში. განათების დუვიციტის შემთხვევაში მცენარის მიერ ჰაერში არსებული ნახშირორჟანგის შეთვისება მცირდება, რაც შესაბამისად ზემოქმედებს მცენარის ზრდა-ბანვითარების პროცესზე. სინათლის მიმართ განსაკუთრებით მომთხოვნია პომიდვრის აღმონაცენი და ჩითილი.

მოვლა-მოყვანის აბრუტეშნობა

საუბეთესო წინმორბედს კომიდვრისათვის წარმოადგენს- მარცვლეული კულტურები, ერთწლიანი პარკოსანი კულტურები, კიტრი, ხახვი, სააღრეო კომპოსტი.

ჩითილების გარეშე კომიდვრის თესვის ოპტიმალურ ვადას შეადგენს ის პერიოდი, როდესაც ნიადაგი 5-6 სმ-ის სიღრმეზე მიაღწევს $+10 +12^{\circ}\text{C}$ და ტენიანობა მოგვცემს ტესვის ხარისხიანად განხორციელების შესაძლებლობას, ხოლო ჩითილების წესით მოყვანის შემთხვევაში ჩითილის გადაზრდა ხდება მაშინ როდესაც დასრულდება საბაზაფხულო წაყინვები.

მცენარეთა სისწორე 1 მ²-ზე მერყეობს 2-7 ძირამდე (20-70 ათასი ძირი ჰექტარზე) გამომდინარე მცენარეთა ზრდის სიძლიერისა და მოვლა-მოყვანის პირობებიდან. თესლის ხარჯვა 10 მ²-ზე შეადგენს 0.2-0.3 გრ (0.2-0.3 კგ/ჰა).

1 კვადრატული მეტრიდან 10-12 კგ კომიდვრის მოსავლის მისაღებად აუცილებელია შეტანილ იქნეს 4-5 კგ ნაკელი (40-50 ტ/ჰა), 10 მ²-ზე 440 გრ. მონიუმის გვარჯილა, 300-550 გრ სუპერფოსფატი და 350-500 გრ. კალიუმის მარილი. (N_{150} , P_{205} 100, K_{20} 150-200 კგ. მოქმედი ნივთიერება 1 ჰა-ზე). ფოსფოროვანი და კალიუმის სუსუქების უმჯობესია შეტანილ იქნეს შემოდგომით, ხოლო აზოტოვანი სუსუქები კი შეტანილ უნდა იქნეს გამოკვების სახით ვებეტაციის მანძილზე.

კომიდვრის თავისებურება იმაში მდგომარეობს, რომ ის ზალზედ ცუდად მოიხმარს ვებეტაციის საწყის ეტაპზე ფოსფორს. ეს ბანსაკუთრებით ვლინდება დაბალი ტემპერატურის ($+12 +13^{\circ}\text{C}$) . ამდენად, ფოსფორის შემცველი სუსუქების შეტენა აუცილებლად უნდა განხორციელდეს თესვამდე ან გადაზრდამდე. მთელი სეზონის განმავლობაში აუცილებელია განხორციელდეს 5-10 რწყვა რწყვის ნორმით 350-400 ლიტრი 10 მ² (350-400 მ³/ჰა)

კომიდვრის ძირითად მავნებელს წარმოადგენს კოლორადოს ხოჭო

ბრძოლის მეთოდები.- კოლორადოს ხოჭოს წინააღმდეგ გამოიყენება ისეთი ინსექტიციდები, როგორცაა **моспилян, регент და банкол**. არალი ტემპერატურის პირობებში უპირატესობა ენიჭება ფოსფოროვანულ ინსექტიციდებს იმდენად, რამდენადაც სინთეტიკური პირეტროიდული ჯგუფის ინსექტიციდები მარალი ტემპერატურის პირობებში საბრძოლვად ამცირებენ გამოყენების ეფექტურობას.

კომიდვრის გავრცელებული ავადმყოფობებია: ფიტოფთოროზი, მაცროსკოროზი.

ბრძოლის მეთოდები: კლანტაციის დამუშავება ყოველი 10-12 დღის ინტერვალით, შემდეგი ფუნგიციდების გამოყენებით: купроксат, სპილენძის ქლორჰანბი, акробат МЦ, ридомил МЦ, **оксихом, курзат Р, татту** ზრდის სტიმულიატორის ეფექტით და სხვა.

ვადმყოფობების გამომწვევების მიერ ფუნგიციდების მიმართ მდგრადობის (რეზისტენტულობის) თავიდან აცილების მიზნით აუცილებელია ძიმიური პრეპარატების მონაცვლეობითი გამოყენება

სენაკის აბრარულ-მკონოზიკური კოლექციის კომიფერის სადემონსტრაციო ნაკვეთი

